

Par atbalsta pasākumu piemērošanu valsts pārbaudes darbos 2021./2022. mācību gadā

Atbalsta pasākumi valsts pārbaudes darbos ir kā secīgs turpinājums darbam, kuru visa mācību gada garumā veic skolas atbalsta personāls un mācību priekšmetu skolotāji.

Valsts izglītības satura centrs (turpmāk – centrs) ir apkopojis izglītības iestāžu iesniegumus par atbalsta pasākumu piemērošanu centralizētajos eksāmenos 2020./2021. mācību gadā. Atbalsta pasākumi centralizētajos eksāmenos vispārējā vidējā izglītībā izglītības iestādēm bija jāaskaņo ar centru. Eksāmena norises darbību laikus šiem izglītojamiem izstrādāja centra speciālisti, ņemot vērā izglītības iestādes ieteikumus un katra izglītojamā speciālās vajadzības un eksāmena saturu. Kopumā 2020./2021. mācību gadā atbalsta pasākumi centralizētajos eksāmenos tika piemēroti 28 izglītojamiem 58 eksāmenos.

2020./2021. mācību gadā centralizētajos eksāmenos piemērotie atbalsta pasākumi ir apkopoti 1. un 2. tabulā.

1. tabula

Atbalsta pasākuma veids	Izglītojamo skaits 2020./2021. m.g.
Laika pagarinājums, palielināts starpbrīžu skaits	9
Laika pagarinājums, atļauts izmantot atgādnēs, kuras izglītojamais izmantojis mācību procesā	6
Iespēja izmantot asistentu atbalstam darbībās, kas nav saistītas ar pārbaudījuma saturu	2
Atbrīvojums no mutvārdu daļas	8
Atbrīvojums no klausīšanās daļas	3

2. tabula

Centralizētais eksāmens	Izglītojamo skaits
Latviešu valoda	16
Matemātika	16
Svešvaloda (angļu)	19
Svešvaloda (krievu)	3
Bioloģija	2
Fizika	2

No apkopotajiem datiem var secināt, ka ir izglītojamie, kuriem atbalsts tiek sniegts visos valsts pārbaudījumos, un izglītojamie, kuriem atbalsta pasākumi ir nepieciešami tikai vienā vai divos mācību priekšmetos.

Tuvojoties valsts pārbaudījumu norises laikam, centrs vēlas atgādināt par atbalsta pasākumiem valsts pārbaudījumos un sniegt ieteikumus, lai izglītības iestādes veiksmīgāk varētu organizēt atbalsta pasākumu piemērošanu izglītojamiem ar speciālām vajadzībām.

I. Atbalsta pasākumi diagnosticējošos darbos un eksāmenos

Atbalsta pasākumi valsts pārbaudes darbos (turpmāk – pārbaudes darbi) 2021./2022. mācību gadā būs līdzīgi kā iepriekšējos mācību gados. Ne visiem izglītojamiem ar speciālām vajadzībām būs pilnīgi piemēroti centra izstrādātie pārbaudes darbu norises darbību laiki (turpmāk – norise). Tā kā izglītojamiem var būt atšķirīgas speciālās vajadzības, centrs iesaka izglītības iestādēm izmantot iespēju pašām izstrādāt individuālo pārbaudes darbu norises pagarinājumu. Tāpat, ja pārbaudes darba norise paredz starpbrīdi, bet izglītojamam šis starpbrīdis var traucēt koncentrēties turpmākam darbam, izglītības iestādes atbalsta personāls var ierosināt pieņemt lēmumu, ka šis starpbrīdis nav nepieciešams. Pie centra ieteiktajiem atbalsta pasākumiem pārbaudes darbā izglītības iestāde ir tiesīga piemērot papildu atbalsta pasākumus, ja izglītojamais tos ir saņēmis mācību procesā. Izglītības iestādes izstrādātais norises pagarinājums vai papildu atbalsta pasākumi ar centru nav jāsaskaņo.

Par atbalsta pasākumu piemērošanu izglītojamam pārbaudes darbā izglītības iestāde atzīmē valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā (VPIS), reģistrējot izglītojamo attiecīgajam pārbaudes darbam. Ja izglītības iestāde par atbalsta pasākumu piemērošanu nav atzīmējusi pirms pārbaudes darba norises, tad to var izdarīt pēc tā norises, ievadot VPIS izglītojamā rezultātus.

Norises darbības laiki, kuri izstrādāti izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām, paredzēti gan izglītojamiem, kuri mācās pēc speciālās izglītības programmas (piemēram, 11015611, 11015621, 21015611, 21015621), gan tiem izglītojamiem, kuriem traucējumus noteicis psihologs, speciālais pedagogs vai logopēds (piemēram, mācīšanās traucējumi, valodas traucējumi). Tas nozīmē, ka izglītības iestādei ir jānodrošina izglītojamam ar speciālām vajadzībām visi nepieciešamie atbalsta pasākumi neatkarīgi no tā, vai izglītojamam ir ieteikta speciālās izglītības programma vai mācīšanās traucējumus ir noteicis skolas psihologs, speciālais pedagogs vai logopēds.

Ja diagnosticējošie darbi notiek tikai attālināti, izglītības iestādēm izglītojamam ar speciālajām vajadzībām ir iespēja noteikt ilgāku darba izpildes un iesniegšanas laiku. Ar diagnosticējošo darbu norisēm var iepazīties centra tīmeklī <https://www.visc.gov.lv/lv/media/15883/download>. Ja izglītojamais pārbaudes darbu nevar veikt attālināti, tad to pilda klātienē, kad tas ir atļauts.

Atbalsta pasākumi 9. klases **centralizētajā eksāmenā "Latviešu valoda mazākumtautību izglītības programmās 9. klasei"** izglītības iestādēs izglītojamiem ar speciālām vajadzībām tiek organizēti tāpat kā citos 9. klases eksāmenos. Šie atbalsta pasākumi ar centru nav jāsaskaņo.

Ja 9. klases izglītojamais, kuram ir runas vai dzirdes traucējums, nekārto kādu no centralizētā eksāmena latviešu valoda mazākumtautību izglītības programmās daļām, izglītības iestādes vadītājs nosūta centram iesniegumu par izglītojamā nepiedalīšanos attiecīgajā eksāmena daļā. Iesniegumam pievieno ģimenes ārsta atzinuma kopiju, kurā norādīts traucējums, kas ir par pamatu izglītojamā atbrīvošanai no centralizētā eksāmena klausīšanās vai runāšanas daļas. Iesniegums jānosūta centram līdz pārbaudes darba norises dienai – **18. maijam**. Aktu par izglītojamā nepiedalīšanos centralizētā eksāmena mutvārdu daļā pievieno centralizētā eksāmena materiāliem, kurus izglītības iestāde nosūta centram. Akta paraugs tiks publicēts *Pārbaudes darbu norises laikos*.

Izglītojamie, kuriem ir noteikta atšķirīga pārbaudes darba norise vai atbalsta pasākumi, kuri var traucēt pārējo izglītojamo darbu, pārbaudes darbu kārto atsevišķā

telpā. Ja apvienoto eksāmenu kārtu izglītojamaais ar speciālām vajadzībām, kuram nepieciešama atsevišķa telpa, tad izglītības iestādei ir tiesības noteikt šim izglītojamam piemērotāko eksāmena norises vietu. Izglītojamajam, kuram ir dzirdes traucējumi (piemēram, dzirdes aparāts, "austiņas" vai implants), darbvietu eksāmena telpā nosaka eksāmena vadītājs, ievērojot izglītojamā vajadzības un pamatojoties uz izglītojamā mutisku lūgumu.

II. Atbalsta pasākumi centralizētajos eksāmenos par vispārējo vidējo izglītību

Ja izglītojamaais atbalsta pasākumus ir saņēmis mācību procesā, atbilstoši Ministru kabineta 2012.gada 16.oktobra noteikumu "Noteikumi par pedagoģiski medicīniskajām komisijām" 4.6.punktam atzinumu par atbalsta pasākumiem centralizētajos eksāmenos sniedz Valsts pedagoģiski medicīniskā komisija (turpmāk – komisija).

Izglītojamiem, kuri saskaņā ar komisijas atzinumu jau apgūst veselības stāvoklim, spējām un attīstības līmenim atbilstošu speciālās izglītības programmu (redzes, dzirdes vai fiziskās attīstības traucējumiem), atkārtots komisijas atzinums, lai saņemtu atbalsta pasākumus centralizētajos eksāmenos, nav nepieciešams.

Izglītības iestādes vadītājam jānosūta centram iesniegums par atbalsta pasākumu piemērošanu ne vēlāk kā līdz 2022. gada 11.februārim (svešvalodas eksāmeni) un līdz 11.aprīlim par pārējiem eksāmeniem.

Iesniegumā jānorāda izglītojamā vārds, uzvārds, personas kods, eksāmena pilns nosaukums un centralizētā eksāmena norises vieta. Iesniegumam pievieno detalizētu informāciju par nepieciešamajiem atbalsta pasākumiem (1. pielikums). Ieteicamie atbalsta pasākumi centralizētajos eksāmenos norādīti 2. pielikumā. Ja izglītojamam nepieciešams laika pagarinājums, centrs iesaka pirms iesnieguma rakstīšanas mācību priekšmeta skolotājam vienoties ar izglītojamo par objektīvu laika pagarinājuma ilgumu katrai eksāmena daļai, par pamatu ņemot [2021./2022.mācību gada valsts pārbaudes darbu programmās](#) noteiktos eksāmena daļas ilgumu.

Ja izglītojamaais, kuram ir runas vai dzirdes traucējums, bet nav nepieciešami citi atbalsta pasākumi, nekārto kādu no valodu centralizēto eksāmenu daļām, tad **izglītības iestādes vadītājs nosūta centram iesniegumu par izglītojamā nepiedalīšanos attiecīgajā eksāmena daļā.** Iesniegumam pievieno ģimenes ārsta atzinuma kopiju, kurā norādīts traucējums, kas ir par pamatu izglītojamā atbrīvošanai no centralizētā eksāmena klausīšanās vai runāšanas daļas. Iesniegums jānosūta centram līdz pārbaudes darba norises dienai. Aktu par izglītojamā nepiedalīšanos centralizētā eksāmena mutvārdu daļā pievieno centralizētā eksāmena materiāliem, kurus izglītības iestāde nosūta centram. Akta paraugs tiks publicēts *Pārbaudes darbu norises laikos*.

Informāciju par centralizētā eksāmena darbību norises laikiem un atbalsta pasākumiem izglītojamajam ar speciālām vajadzībām centrs nosūtīs attiecīgās izglītības iestādes vadītājam uz iestādes e-pastu ne vēlāk kā līdz 2022. gada 14. februārim (svešvalodas) vai līdz 18. aprīlim.

Izglītojamie, kuriem ir noteikts atšķirīgs eksāmena norises darbību laiks vai atbalsta pasākumi, kuri var traucēt pārējo izglītojamo darbu, eksāmenu kārtu atsevišķā telpā. Ja apvienoto eksāmenu kārtu izglītojamaais ar speciālām vajadzībām, kuram nepieciešama atsevišķa telpa, tad, saskaņojot ar centru, izglītības iestādei ir tiesības noteikt šim izglītojamajam piemērotāko eksāmena norises vietu. Izglītojamajam, kuram ir dzirdes traucējumi (piemēram, dzirdes aparāts, "austiņas" vai implants), darbvietu

eksāmena telpā nosaka eksāmena vadītājs, ievērojot izglītojamā vajadzības un pamatojoties uz izglītojamā mutisku lūgumu. Nosakot šī izglītojamā darbavietu, drīkst neievērot kodu secību.

Informācija par komisiju darbu ir publicēta centra vietnes sadaļā "Izglītības saturs. Speciālā izglītība", kā arī pieejama pie pašvaldību izglītības speciālistiem vai centra Speciālās izglītības nodaļas speciālistiem (tālr. 67718165).

Pielikumi:

1. Pieteikums par atbalsta pasākumu piemērošanu izglītojamiem ar speciālām vajadzībām, kuri apgūst vispārējās vidējās izglītības programmu.
2. Ieteicamie atbalsta pasākumi izglītojamiem ar speciālām vajadzībām, kuri apgūst vispārējās vidējās izglītības programmu.